



Van de redactie

Het is lang geleden dat er zulke mooie wintertaferelen te zien zijn geweest. In december was het echt schitterend. En het polderreservaat was weer eens omgetoverd in een ijsbaan. Het was maar van korte duur, maar velen hebben er van genoten. En nu maar afwachten hoeveel kerstkaarten het eind van dit jaar prachtige beelden van Kockengen laten zien.

Het eerste blad in 2008 is weer klaar. Het feuilleton van de natuurbelevissen heeft weer een volgende aflevering en net als de vorige zeer lezenswaardig.

Verslagen met foto's van de eerste werkdagen staan er in. De werkdagen in Kockengen hebben zo'n goede naam en faam, dat er steeds vaker van heel ver vrijwilligers op af komen om mee te helpen in de natuur. Fantastisch om te zien.

Het initiatief om een vogelcursus te geven is een groot succes. Als er nog iemand belangstelling heeft om ook aan de cursus deel te nemen, lees dan het hele artikel.

De natuur is altijd in beweging. Daarom is het nodig om ook voortdurend natuuronderhoud uit te voeren. En daar kunnen niet genoeg mensen mee helpen. En als je wil helpen, er wordt op elke eerste zaterdag van de maand gewerkt. Voor de juiste locatie kan er gebeld worden met Ben van der Horst. Kijk voor het telefoonnummer op de laatste pagina.

De redactie wenst iedereen natuurlijk een gezond en bloemrijk 2008 toe.

Gerard Hooijmaijers

JAARKALENDER 2008

| | Januari | Februari | Maart | April | Mei | Juni | Juli | Augustus | September | Oktober | November | December |
|----|---------------|-------------|---------------|---------------------|-----------|---------------|------|-----------------|---------------|----------------|----------|----------|
| 1 | | | werkdag | | | | | | | | werkdag | |
| 2 | | werkdag | | | | | | | | | | |
| 3 | | | | | | | | | | | | |
| 4 | | | | | | | | | | Exc. IJmuiden | | |
| 5 | werkdag | | | | | vogelcursus | | | | | | |
| 6 | | | best.verg(Ge) | | | | | jaarmarkt | | | | werkdag |
| 7 | | | | | | vogelexc. | | | | | | |
| 8 | | | | | | | | | | | | |
| 9 | | | | | | | | | | | | |
| 10 | kopij | | | | | | | | | | | |
| 11 | | | | | | | | | | | | |
| 12 | | | boomfeestdag | | | best.verg(Pa) | | | | | | |
| 13 | | | vogelcursus | | | | | werkdag Fortis? | | best.verg.(Fo) | | |
| 14 | | vogelcursus | kopij | | | kopij | | best.verg(Be) | kopij | | | |
| 15 | | | vogelexc. | | | vogelcursus | | | | | | |
| 16 | | vogelexc. | | | | | | | | | | |
| 17 | best.verg(Fo) | | | vogelcursus | vogelexc. | | | | | | | |
| 18 | | | | | | | | | | | | |
| 19 | | | boomfeestds | vogelexc. | | | | | | | | |
| 20 | | | | | | | | werkdag Fortis? | | | | |
| 21 | | | | | | | | | | | | |
| 22 | | | werkdag | | | | | | | | | |
| 23 | | | | | | | | | | | | |
| 24 | | | | | | | | | | | | |
| 25 | | | | leden+best.verg(Br) | | | | | | | | |
| 26 | werkdag | queeckh. | | | | | | | | | | |
| 27 | | | | | | | | | | | | |
| 28 | | | | | | | | | | | | |
| 29 | | | | | | | | | | | | |
| 30 | | | | | | | | | best.verg(Th) | | | |
| 31 | | | | | | | | | | | | |

Eerste werkdag - 3 november 2007 -

Op 3 november was onze eerste werkdag van het nieuwe seizoen. Het is dan de Nationale Natuurwerkdag en traditiegetrouw zijn we dan in het polderreservaat te vinden. Er moest een groot stuk van het bos dat tegen de N 401 is gelegen, worden afgezet.

De week ervoor was ik nog even met Paul wezen kijken. Het plan om eenderde om te zagen leek ons toch wel wat ambitieus. Maar zo hadden we het wel opgeschreven in het onderhoudsplan van het polderreservaat.

Maar zoals altijd we zijn afhankelijk van de vrijwilligers die komen helpen en we zien dus wel hoe ver we komen.

Op zaterdagmorgen 9.00 uur waren al tien vrijwilligers aanwezig. Ook Dimitri (10) en Wesley(12) uit Breukelen die graag in de natuur willen werken.

Even later kwam Chris met zoon Ward uit Vleuten en Bas uit Woerden.



Zo zie je maar dat meeliften met de PR voor de natuurwerkdag weer de nodige vrijwilligers oplevert.

Paul hield eerst een praatje over het werkprogramma die dag. En iedereen had er zin in, het luië zweet moest er weer een keertje uit. We zijn begonnen aan de kant van de Heicop en werkten richting de Dreef. Als snel vielen de eerste bomen.



Met het droge hout dat meegenomen was, werd het vuur aangemaakt. Langzaam druppelden er meer werkers naar het polderreservaat. Bij de eerste koffiepauze heb ik er twintig geteld. De gevulde koeken, beschikbaar gesteld door Landschapsbeheer Utrecht (tegenwoordig Landschapserfgoed Utrecht), gingen er goed in. Om half één kwam Hermien met een pan soep, die tot op de bodem leeg ging.



Er werd niet alleen gewerkt maar ook onderling veel bijgepraat. En zo hoort het ook, vrijwilligers werk hoort nuttig, maar vooral ook leuk en gezellig te zijn.

En ik moet zeggen dat dat vaak toch wel lukt.

Toen het werk er op zat, werden de gereedschappen netjes opgeruimd en werd er bij het vuur nog een afzakkertje genomen.

En terugkijkend moet ik concluderen dat, dankzij de grote opkomst, onze ambitie om eenderde van het bos af te zetten toch is gelukt.

Alle zagers, takkensjouwers, vuurstoker, koffie-, choc- en soepmakers bedankt.

Ik heb weer genoten.

Ben

Cursus "Vogelherkenning" start half februari.

Op de jaarmarkt in september 2007 werd een nieuwe activiteit van de Natuurgroep Kockengen gepromoot. Een vogelcursus voor iedereen die meer wil weten over de vogels in en rond Kockengen.

Op de jaarmarkt zijn folders uitgedeeld en waren er al 3 aanmeldingen. Later is via het NGK blad en affiches in het dorp de cursus "Vogelherkenning" onder de aandacht gebracht.

En met succes, want inmiddels hebben 21 mensen zich aangemeld voor deze cursus.

De meeste deelnemers(15) zijn woonachtig in Kockengen, maar ook 'van buitenaf' heeft men de cursus ontdekt.

De cursusavonden zullen in basisschool 't Kockenest worden gegeven, de excursies gaan naar gebieden in de omgeving van Kockengen.

De eerste avond is op 14 februari en gaat over de wintergasten: de vogels die in de polders rond Kockengen overwinteren.

De cursusleiders (Theo en Gerard) hebben er zin in en zijn momenteel druk bezig met de voorbereidingen.

In de komende weken ontvangen de deelnemers een nieuwsbrief met nadere informatie over de cursus.

De Zeearend

Een vogel die mijn interesse kreeg toen ik 15 jaar was. Toen heb ik de vogel voor het eerst gezien in het Speulderbos, rustend op een tak van een beuk. Ik liep er naar toe tot vlakbij de boom waar hij zat en hij vloog over mijn hoofd weg. Ik wist toen niet dat dit een heel bijzondere waarneming was in het jaar 1952. Mijn oom vertelde later dat het niets anders dan een zeearend kon zijn geweest. Een paar dagen later las ik een berichtje in de krant dat een jager een zeearend neergeschoten had.

Nu heb ik de zeearend al verschillende keren gezien in de Oostvaardersplassen, de meeste keren ver weg. En op een vogelreis naar Estland, meestal hoog in de lucht, waar ik duidelijk de witte band op zijn staart kon zien.

Op de laatste excursie naar de Flevopolder op 17 november zagen we in de schuilhut de Kluut in een top van een boom in de nevel een grote roofpiet zitten. Even later waren we in het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer. De zon kwam wat door en duidelijk zagen we in de verte de roofpiet zitten. Gauw de telescopen opgezet en ja dat was hem of haar, de zeearend.

Even later vloog hij weg, recht op het bezoekerscentrum af. Ik had hem weer in de kijker.

Ineens dook hij op het water, zakte daarin weg zodat alleen zijn kop nog boven water uitstak. Hij sloeg met zijn vleugels en kwam moeizaam uit het water met in zijn klauwen een grote karper.

Een waarneming die je anders alleen maar op film ziet.
Deze dag kon niet meer stuk.

Paul

Excursie Zuidpier IJmuiden 22 september 2007 *door Theo van Schie*

Op zaterdag 22 oktober 2007 vertrok een groep van 6 NGK-ers (Fons, Gerard, Maja, Paul, Pieter en Theo) naar de Zuidpier van IJmuiden om naar de vogeltrek te kijken.

Het is goed weer en de weersverwachting is prima: rustig nazomer weer, bewolkt maar droog, middagtemperatuur ca. 21° C.

Nadat de auto's geparkeerd waren bij de zeehaven, liepen we rond 9.00 uur het strand op. In de lucht boven ons hoorden we veel overvliegende graspiepers en zanglijsters.

Op het brede strand ten zuiden van de Zuidpier stonden grote groepen meeuwen: Zilvermeeuwen, Kokmeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen. Er tussendoor liepen wat Scholeksters en Zwarte Kraaien te struinen op zoek naar voedsel.

Op het strand, tegen de pier, zagen we een groepje van ongeveer 15 steltloper-tjes. Door steeds een stukje dichterbij te komen en door de verrekijkers en telescopen te turen, konden we uiteindelijk vaststellen dat het om een groepje Kanoeten en 2 Bonte Strandlopers ging.

Op de Zuidpier was het druk met vissers, er bleek een viswedstrijd te zijn van de IJZZV (IJmuidense Zuidpier Zeevis Vereniging). Er werd af en toe een kabeljauw gevangen.

Vanaf de pier konden we het groepje steltlopers van dichtbij bekijken, op een afstand van 15 -20 meter. De Kanoeten foerageerden druk tussen de betonblokken aan de voet van de pier, de Bonte Strandlopers zaten wat te rusten. Later heeft Gerard de Bonte Strandlopers aan de hand van foto's nader gedetermineerd. Het bleek volgens de ANWB-vogelgids een ondersoort te zijn: de 'alpina' vorm. Deze leeft 's zomers in de Arctische gebieden en overwintert in West Europa.

Wat verder op de pier zagen we Steenlopers foerageren en vlogen er wat kleine groepjes met Grote Sterns over.

Ook de Oeverpieper werd gezien, duidelijk donkerder dan de Graspieper.

Op de kop van de pier hebben we een tijdje gekeken naar de vogels die over zee voorbij kwamen: Aalschovers, enkele Visdiefjes en groepjes van Eidereenden en Drieteenstrandlopers.

Terug hadden we de wind in de rug, het werd zo nog aangenaam warm op de pier.

Na koffie met appeltaart hebben we nog een rondje gelopen om het Kennemermeer. Op dit duinmeertje zagen we Wilde Eend, Kuifeend, Tafeleend, Meerkoet en Dodaars. En in het duindoornstruweel nog een groep Putters.

Rond het Kennemermeer zijn vochtige, schrale (duinzand) groeiomstandigheden waar allerlei bijzondere planten groeien.

We vonden nog bloeiende planten van Duizendguldenkruid, Bitterling en Parnassia en tientallen uitgebloeide planten van Moeraswespenorchis en Gevlekte Rietorchis. Interessant gebiedje om nog eens in mei/juni te bezoeken.

Rond 13.30 uur waren we terug bij de parkeerplaats en vertrokken we weer richting Kockengen.

De vogeltrek, de hoeveelheid vogels en het aantal vogelsoorten waren deze morgen niet optimaal. De combinatie van mooi rustig weer (ook de dagen er voor), weinig (tegen)wind en opkomend tij zorgen er

voor, dat de vogels niet blijven hangen maar doortrekken en hoog overvliegen.
Ook voor ons was het dus een prachtige dag en hadden we een excursie met leuke waarnemingen.

Waargenomen soorten:

| | | |
|--------------------|---------------|---------------------|
| Graspieper | Zilvermeeuw | Scholekster |
| Aalscholver | Zwarte kraai | Kokmeeuw |
| Kleine Mantelmeeuw | Oeverpieper | Huismus |
| Kauw | Kuifeend | Tafeleend |
| Wilde eend | Ekster | Bonte strandloper |
| Kanoet | Grote stern | Visdief |
| Fuut | Steenloper | Drieteenstrandloper |
| Eidereend | Knobbelzwaan | Putter |
| Meerkoet | Blauwe reiger | Dodaars |

Zaterdag 1 december 2007

Langs Teckopse weg in de Polder Kockengen, het geriefhoutbosje van boer Beukenboom snoeien.





Natuurwaarnemingen in Kockengen e.o. september - december 2007

een selectie uit het natuurdagboek van Theo van Schie

September

6 september

In de avond loop ik nog even naar het polderreservaat. Het dijkje langs het Heicop is weer gemaaid. Er zijn geen bloemen meer te zien, maar vlak langs de oever is een smalle rand blijven staan. In deze rand staan nog wel bloeiende planten. Ter hoogte van de begraafplaats staan een aantal planten van het heelblaadje. Verder nog wolfspoot, watermunt en harig wilgenroosje.

Even verderop hoor ik een ijsvogel roepen vanuit de rietkraag onder aan de dijk. Dan vliegt de ijsvogel het water over naar het bosje waar we de ijsvogelwand gemaakt hebben. Vanuit de bomen maakt de ijsvogel een duikvlucht in de poel voor het bosje en vliegt terug naar het bosje. Ik kan de ijsvogel helaas niet ontdekken. Na enige tijd vliegt de ijsvogel luid roepend weg over het Heicop naar de noordelijke rietlanden richting Wagendijk.

Terwijl ik verder over het dijkje loop, vliegt er een purperreiger over het polderreservaat richting het bos tegen de N 401. De reiger landt in de buitenkant van de bomen en is met de verrekijker goed te zien. Ik herinner me dat Gerard op een van de werkdagen afgelopen winter vertelde, dat de purperreigers aan het eind van de zomer hier altijd komen slapen in de bosrand. Gerard was toen nog bezorgd dat ons snoeiwerk misschien wat te rigoureuus zou zijn en de slaappleats zou aantasten.

Ik ontdek diverse meststrepen in de bosrand, banen met witte bladeren. Er zullen er waarschijnlijk nog wel meer komen.

Tussen 20.00 en 20.30u kwamen er 7 purperreigers en 4 blauwe reigers invliegen. De purperreigers gaan hoog in de bomen(elzen) zitten, de blauwe reigers lager. De blauwe reigers zijn nog wat actief, gaan hun veren poetsen, de purperreigers zitten heel 'strak' en bewegen nauwelijks.

Het polderreservaat is dus nog steeds een slaappleats voor purper- en blauwe reigers. Van de zeven purperreigers kwamen er deze avond 4 aanvliegen vanuit het westen over de noordelijke rietlanden, twee uit het noorden(Portengen) en een over het dorp. Het lukt om een purperreiger op de foto te zetten, wat onscherp door het weinige licht.

8 september

's Morgens, op weg naar de bakker, zie ik naast het bankje op het Kerkplein een exemplaar van het groot heksenkruid staan bloeien. Deze bosplant komt vrij algemeen voor in vochtige loofbossen in het oosten en zuiden van ons land en langs de grote rivieren op de hoger gelegen delen. Nog even nagezocht en inderdaad voor ons veengebied, het zgn Hafdistrict, is deze soort zeer zeldzaam. In Kockengen ken ik nu twee groeiplaatsen, in de haag bij 't Kockenest en Kerkplein. Hoe komt dan zo'n plant naast dat bankje bij de kerk? Nu verspreidt het groot heksenkruid zijn zaden met behulp van zgn klitvruchten. Dit zien we bijv. ook bij het kleefkruid, grote klis, nagelkruid en tandzaad. Daarbij komt dat er diverse wandelroutes door Kockengen lopen. Het is dus mogelijk dat een wandelaar daar heeft zitten uitrusten, zijn schoenen/sokken nog eens aandachtig bekeek, de 'rommel' van vorige wandelingen eraf plukte en dit naast het bankje heeft gegooid. Wie weet, je zou in dat geval dus van een wandel-adventief kunnen spreken.

De naam heksenkruid komt van een oud bijgeloof. Wie deze plant in het bos tegenkwam kon beter rechtsonkeer maken, want heksen zouden proberen je op een dwaalspoor te brengen. Als je per ongeluk op de plant trapt, zal je vast en zeker verdwalen.

U bent gewaarschuwd.

16 september

Een rondje Hollandse Kade gefietst. Er blijkt veel vogelleven in polder te zijn. Het begint meteen al goed:

over het Heicop hoor en zie ik een ijsvogel vliegen. In de polder Kockengen loopt een grote zilverreiger en op de paaltjes zitten een torenvalk en een buizerd. In het land bij Seegers een groep van wel 25 nijlganzen. En hier ook groepje van 6 smienten. Maar verderop in de polder Teckop zit op de hoofdwaterring al een groep van 50 smienten, verder veel grauwe ganzen. In de polder Gerverskop is het een drukte van belang op twee percelen waar net het gras is gemaaid: daar ook een grote zilverreiger, 12 blauwe reigers!, grote groepen Kieviten, 1 buizerd en 1 torenvalk en er vliegt een watersnip weg uit de greppel.

Op de Wagendijk bij het huis "Nabij" zit in de grote wilg groep van ca. 12 staartmezen.

Oktober

6 oktober

Een prachtige nazomerdag. Helder, zonnig weer met een noordoostelijke wind. Ideaal weer voor de vogels op trek.

De hele dag hoor je dan ook vogels over komen. In de morgen vooral zanglijsters, graspiepers en leeuweriken. Later op de dag ook groepen mezen, vinken en opvallend veel kwikstaarten. Regelmatig rust er even een witte kwikstaart uit op het dak van ons huis. In de namiddag komen er groepen smienten over.

12 oktober

Rondje Hollandse Kade. In de polder Kockengen lopen vanmiddag wel 3 grote zilverreigers en ik tel 4 buizerds. Een buizerd loopt door het pasgemaaide gras, op zoek naar wormen, zwarte kraaien komen hem verjagen. Op het stuk richting Rode Dijk zie ik een ijsvogel, die op hoek van een weiland op een hekpaaltje zat. Hij dook nog net naar het water toen ik er aan kwam en vloog toen luid roepend weg. Veel smienten in de lucht en in de weilanden.

In de berm van Laag Nieuwkoop onder de populieren staan nu veel paddestoelen. Ter hoogte van de camping Hazeveld staan een paar grote boleten, de hoed heeft een diameter van 20 -25 cm.

31 oktober

Op diverse plaatsen in Kockengen staan nog geschubde inktzwammen in de bermen. In het gazon langs de Dreef tegenover de begraafplaats, in de berm van de dijk langs het Heicop en een grote groep zag ik in een voortuin op Laag Nieuwkoop. Deze paddestoel groeit in het gras op plaatsen, waar recentelijk de grond is omgewerkt (graafwerk of activiteit van mollen). Door het zachte, vochtige weer nu nog te zien in eind oktober.

November

1 november

In de esdoorns langs de Kon. Julianaweg hoor ik een keep roepen: "kjeep". Doortrekker uit Noord-Europa.

5 november

Vanmorgen zie ik de eerste kleine zwanen bij Kockengen. Een groep van 16 kleine zwanen vliegt luid roepend laag over het dorp. Van noord naar zuid.

December

16 december

In de morgen, kort na zonopgang, hoor ik een merel zingen. Nog niet voluit zoals in het voorjaar, maar toch duidelijk herkenbare zang.

22 december

Vanmorgen is alles bedekt met een laagje rijp, aangevroren mist. Het levert prachtige kerstplaatjes op.

24 december

In de polder Gerverscop overwintert inmiddels een grote groep kleine zwanen. Vandaag tel ik er 109, op de percelen onder de hoogspanningsmasten tegen de Rode dijk. In de polder Kockengen drie grote zilverreigers en honderden smienten.

27 december

Na een paar dagen met lichte vorst is het weer zachter. De vogels zijn actief, vanmorgen hoorde ik de zang van kool- en pimpelmees en het gekoer van tortelduiven.

Beste Vogelliefhebbers,

Na de werkdag van zaterdag 12 januari **ben ik** nog even van 14.00 uur tot het donker werd, vogels wezen tellen. Het zonnetje scheen lekker en geen last van de rook uit het Polderreservaat. Nog nooit zoveel Kolganzen gezien in de omgeving van Kockengen en zeker niet op de vogelteldagen. Ik kwam een groep van ± 900 stuks en een groep van 256 tegen, een pracht gezicht met een Sperwer op een paal. Nog even door het Armenlandje gelopen en 3 Watersnippen op de lijst.

Het aantal Smienten viel dit jaar wat tegen, zo'n 850 stuks (andere jaren zo rond de 3.500).

Zeer tevreden met zoveel vogels om ons mooie dorp heen keerde ik huiswaarts.

Ga ook eens een keer meetellen. De volgende teldag is 16 februari 2008, ik vertrek om 9.00 uur.

Bel mij even als je mee gaat.

Paul

Contributie van de Natuur Groep Kockengen bedraagt € 10,00 per jaar. Dit bedrag elk jaar voor 30 november overboeken op **bankrekening 94.95.06.079** tnv: Ver. Natuurgroep Kockengen.
Excursies die buiten Kockengen plaatsvinden: denk om consumptiegeld en evt. bijdrage in de reiskosten!!
Voor weekenden geldt een maximum van 50 deelnemers; soms minder! Geef je dus tijdig op

Colofon

Voorzitter

Fons van Haelst, Kerkweg 102, tel 0346-241918,
fons.van.haelst@capgemini.com

Secretaris

Ben van der Horst, Zwanebloem 5, tel. 0346 - 241185,
benvanderhorst@hetnet.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, Wagendijk 39, tel. 0346 - 241872, brampaardenkooper@hetnet.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, Kon. Julianaweg 7, tel. 0346 - 241060
Paul Vlaanderen
Gerard van Zuylen

Landschapsbeheer

Paul Vlaanderen, Pr. Bernhardweg 11, tel. 0346 - 241617,
pvlaand@hetnet.nl

Redactie

Gerard Hooijmijers, Roerdomp 35, tel. 0346 - 241129,
g.hooymayers@hccnet.nl
Yvon Jonkers, Purperreiger 72, tel. 0346 - 242663,
yvon.jonkers@planet.nl

Nestkastencommissie

Paul Vlaanderen
Fons van Haelst
Wim Tieleman, Kalmoes 6, 0346 - 242059

Amfibieënwerkgroep

Gerard van Zuylen, Heicop 7, tel. 0346 - 576147

Redactie / Distributie NGK nieuwsbrief

Robert Vlaanderen, Kon. Wilhelminaplein 30, tel. 0346 - 242087

